

Euroopa Komisjoni digiõiguse lihtsustamise Omnibus pakett (KOM(2025)836, KOM(2025)837)

Otsuse ettepanek koordinatsioonikogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev 18.12.2025

KOKi esitamise tähtpäev 07.01.2026

VV esitamise tähtpäev 15.01.2026

Peavastutaja Justiits- ja digiministeerium, kaasvastutajad Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium, Kliimaministeerium, Sotsiaalministeerium, Välisministeerium, Kaitseministeerium, Kultuuriministeerium, Haridus- ja teadusministeerium, Regionaal- ja põllumajandusministeerium, Siseministeerium ning Riigikantselei julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonibüroo.

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Algatuse reguleerimisala nõuab vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele seaduse või Riigikogu otsuse vastuvõtmist, muutmist või kehtetuks tunnistamist (RKKTS § 152¹ lg 1 p 1);

Algatuse vastuvõtmisega kaasneks oluline majanduslik või sotsiaalne mõju (RKKTS § 152¹ lg 1 p 2);

Sisukokkuvõte

Ettepanek koosneb kahest eelnõust: esimene käsitleb ELi tehisintellekti määruse muudatusi (KOM(2025) 836) ning teine hõlmab andmealase õigusraamistiku, isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) ja küberintsidendidest teavituste muudatusi (KOM(2025) 837). Ettepaneku eesmärk on lihtsustada EL õigusaktidest tulenevaid nõudeid ning vähendada halduskoormust.

- 1) **Tehisintellekti määruse muudatused.** Muudatuste eesmärk on muuta tehisintellekti määruse rakendamine ettevõtetele lihtsamaks, ilma et nõrgendataks põhiõiguste kaitset ja turvalisuse taset. Kõige olulisem muudatus puudutab suure riskiga TI süsteemide nõuete rakendumise ajakava. Kuna vajalikud rahvusvahelised standardid ei valmi õigeaegselt, siis seotakse suure riskiga TI süsteemide nõuete kohaldumine vajalike standardite ja juhiste valmimisega kuni 16 kuud: III lisa süsteemidele 2027. aasta detsember ja I lisa süsteemidele 2028. aasta august. Ettepanek sisaldab ka muid muudatusi, mille eesmärk on tõhustada

järelevalvet ning lihtsustada nõuete täitmist ja vastavuse tagamist, sealhulgas teatud erisuste laiendamine VKEdele ning väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele).

- 2) **Andmealane õigusraamistik.** Praegune õigusraamistik on killustunud, mistõttu teeb komisjon ettepaneku koondada andmeid puudutavad õigusaktid (avaandmete direktiiv, andmehalduse määrus, isikustamata andmete vaba liikumise määrus) ühtseks raamistikuks andmemääruses. Lisaks leevendatakse teatavaid nõudeid, näiteks kaotatakse andmevahendusteenuse osutajate teavitamiskohustus, kitsendatakse B2G andmevahetuse kohaldamisala, luuakse mõningad erandid pilveteenuste vahetamise nõuetesse ning tugevdatakse ärisaladuse kaitset.

Isikuandmete kaitse üldmäärus. Muudatuste eesmärk on ühtlustada ja lihtsustada määruse kohaldamist, muuta IKÜMi järgimine ettevõtjatele lihtsamaks ning viia õigusraamistik kooskõlla viimase Euroopa Kohtu kohtupraktikaga, vähendamata seejuures isikuandmete kaitse taset. Muudetakse isikuandmete määratlust ning täpsustatakse, et ettevõtted võivad kasutada isikuandmeid AI arendamiseks, kui selleks on olemas õigustatud huvi. Lisaks soovitakse ettepanekuga vähendada küpsisebännerite arvu ning luua süsteem, kus kasutaja saab anda oma nõusoleku ühe klikiga.

Küberintsidentidest teavitamine. Mitmed ELi õigusaktid (nii horisontaalsed kui sektoripõhised) nõuavad küberintsidentidest teavitamist (nt NIS2, IKÜM, eIDAS, CER, DORA) ning samast intsidendist tuleb vahel raporteerida erinevatele asutustele eri liikmesriikides, kasutades seejuures erinevaid vorme. Komisjoni ettepanek on luua ühtne teavituskanal (*single-entry-point*), mida hakkab arendama ja haldama ELi Küberturvalisuse Amet (ENISA). Ettepaneku eesmärk on muuta küberintsidentidest teavitamine sujuvamaks, seejuures kehtivatesse nõuetesse sisulisi muudatusi tegemata.

Mõju ja sihtrühm

Mõju valdkonnad

Majandus

Ettevõtlus

Sihtrühm: Ettevõtjad

Mõju sihtrühmale: Edendatakse ettevõtlust. Ettevõtetele prognoositakse 2029. aastaks kulude kokkuhoidu 5 miljardi euro ulatuses.

Halduskoormus

Kas lahendusega kaasneb mõju halduskoormusele? Jah

Kas ettevõtetele halduskoormus: Kahaneb

Kaasamine

Kaasata algatustega seotud huvigrupid.